

modernej književnosti ni mogla mimo temeljnega dela, ki govori o strukturi pravljice, Proppove Morfologije pravljice. Odlomku iz te knjige sledijo teksti, ki govorijo o pravljicnih pripovednih postopkih v moderni književnosti (Lihačov), o vprašanju transpozicije pravljice v umetno literaturo, in na podlagi analiz Hauptmannovih, Kafkovih, Andričevih del odkrivajo pravljicne elemente v njihovem ustvarjalnem postopku (Bošković-Stulli, Daemmrich, Šutjč).

Izbor **Teorija recepcije u nauči o književnosti** prinaša tekste, ki so v zadnjih desetih letih označili nastajanje recepcijsko-estetske misli v nemški literarni vedi (Jauss, Weinrich), smeri, ki hoče postati temelj nove literarne zgodovine: pomen, smisel in vrednost literarnega dela se oblikujejo šele v zgodovinsko določenem odnosu med tekstom in bralcem, tj. v procesu recepcije. Poleg prvotne teorije so v izbor zajeta še besedila, ki ji dajejo

nekaj dopolnil in popravkov, ter marksistična teorija recepcije (Naumann in Weimann). Knjigo je uredila Dušanka Maricki.

Urednik izbora **Socialna drama** dr. Tihomir Vučković odkriva med tremi smermi socialne dramatike, kakršna je nastala med obema vojnama v Nemčiji, ZDA in Jugoslaviji (predvsem v Sloveniji), ob razlikah tudi združujoče elemente: teksti služijo predvsem ciljem neposredne borbe revolucionarnega razreda, njihova stilna in izrazna sredstva so preprosta, dramske oblike pretežno krajše. Knjiga je razdeljena na dva dela: v prvem so teoretični teksti, ki so nastali neposredno ob iskanju drugačnih poti v dramatiki (Lunačarski, Kreft, Krleža, Brecht, Gould), v drugem pa literarni in gledališki zgodovinarji to dramatiko analizirajo in vrednotijo (Lawson, Selenič, Žmegač, Zadravec, Rüllicke-Weiler).

V. Troha

SIMPOZIJ O OTONU ŽUPANČIČU

Še pred nedavnim smo se spominjali obletnic pomembnejših slovenskih literarnih ustvarjalcev s priložnostnimi slavnostmi. Šele ob obletnici Cankarjevega rojstva je bila uresničena misel o strokovnem, literarno-zgodovinskem simpoziju; letos se je takšno dejanje ponovilo tako, da je bilo posvečeno Otonu Župančiču. Glavni prirediteljici sta bili Slovenska akademija znanosti in umetnosti – v njenih prostorih je potekal simpozij 29., 30. junija in 1. julija 1978 – ter filozofska fakulteta ljubljanske univerze.

Strokovno srečanje je bilo dovolj široko zasnovano, saj ni zajelo samo literarnih zgodovinarjev, ampak tudi jezikoslovce, prevajalce in celo enega pesnika. Udeležba je bila mednarodna; med nemško govorečimi priselci je bil razveseljiv odziv celovške univerze. Precej prijavitelcev iz vzhodnoevropskih držav ni moglo pripotovati v Ljubljano zaradi „objektivnih vzrokov“, kar je obžalovanja vredno; pač pa so prišli Poljaki. Iz drugih jugoslovanskih republik so se odzvali vabilom tamkaj delujoči slovenisti in nekateri prevajalci naše književnosti. Izmed slovenskih raziskovalcev so nastopili predstavniki različnih generacij. Takšna ude-

KRONIKA

ležba je načelno pozitivno odsevala v pluralizmu raziskovalnih metod, čeprav se je del raziskovalcev zadovoljil s paberkovanjem po Župančičevi ustvarjalnosti in z izrazi občudovanja do pesnika, kar ne sodi na strokovno srečanje. Zaradi množične udeležbe, ki otežuje pregled nad prispevki (teh je bilo nekaj nad petintrideset), samo opozarjamo na nekatere vidike, ki so pritegnili pozornost raziskovalcev, in na tehtnejše referate.

Zelo redki so bili takšni, ki so razčlenjevali ustroj posameznih Župančičevih pesmi ali zbirk; več je bilo prerezov skozi njegov opus. Tako je bilo pesnikovo osrednje ustvarjalno obdobje z oblikovno-pomenskimi vprašanji zbirke Samogovori samo večkrat omenjeno, ne pa samostojno obravnavano. Predvsem se je pokazalo, da so mnoga vprašanja o Župančičevem mestu v sočasnih literarnih tokovih še vedno precej odprta in potrebna preverjanja. Sintetiziranje dosedanjih primerjalnozgodovinskih dognanj in njihov pretres je opravil Janko Kos (*Župančič v luči primerjalne književnosti*), ki je tudi opozoril na še ne raziskane probleme pesnikovih del glede na postromantiko, novo romantiko in ekspresionizem. Zgodnja lirika je pritegnila pozornost Franceta Bernika (*Slogovna modernost Župančičevih zgodnjih pesmi*); ugotovil je, da v zbirki Čaša opojnosti (1899) ni poslednega sprejema evropskih novoromantičnih smeri, ampak je ohranjena vrsta tradicionalnih izhodišč. Urednik pesnikovega Zbranega dela Joža Mahnič je upošteval v razlagi ljubezenske motivike še neobjavljene tovrstne pesmi, najdene v korespondenci, s katerimi javnost še ni bila seznanjena (*Razvoj ljubezenskega čustvovanja v Župančičevi liriki*). Precej referentov

je obravnavalo Veroniko Dese- niško (1924), ki je vzbudila ob krstni uprizoritvi ugovore gledališke kritike. Simpozijski prispevki so odkrivali enostranskost takratnih kritičskih meril, ker so le-ta temeljila na zakonitostih takšne dramatike, v kakršno Župančičevo simbolistično usmerjeno delo ne sodi. To je bila problematika, ki jo je razkrival Fran Petre (*Župančičeva Veronika Deseniška – iluzionistična tragedija*).

Avtorji številne skupine referatov so vzporejali Župančičevo delo z deli njegovih sodobnikov v slovenski, pogosto pa v južnoslovenskih književnostih. Tako je Franca Buttolo interpretirala dve pesmi, da je lahko določila sorodnosti in odmike med Župančičem in Antonom Vodnikom (*Župančičev pesniški jezik in zgodnji ekspresionizem Antona Vodnika*). Boris Paternu pa je analiziral odnos povojnih slovenskih lirikov do novoromantičnega pesnika, pri čemer je pokazal glavne razvojne tendence od začetnega vzornišva do odkrite opozicije (*Župančič in povojna slovenska poezija*). Sarajevski slovenist Juraj Martinović je primerjal našega pesnika z Vladimirom Nazorjem (*Oton Župančič – Vladimir Nazor*); Vatroslav Kale- nić pa je dognal, da izvirajo vzroki Domjaničevega zanimanja za slovenskega novoromantika v hrvaškem kajkavstvu (*Župančičevska motiviranost v poeziji Dragutina Domjanića*). Avtor je posredoval ugotovitve na humornoretoričen način, kar je poživilo utrujeno poslušalstvo.

Žal je bil verzološki samo referat Franca Zdravca, ki je opazoval tovrstni vidik Župančičeve lirike v sklopu celotnega literarnega obdobja, ki mu lirik pripada (*Slovenski verz od 1896 do 1920*).

Precejšnja skupina referatov se je ukvarjala z vprašanji prevajanja Župančiča v druge jezike in obratno: njegovih pesniških, pripovednih in dramatskih prevodov v slovenščino. Pojmovanje prevoda je najbolj radikalizirala Majda Stanovnik-Blinc, ki ga je utemeljila kot obliko literarnega dela (*Župančič in pripovedna proza: prevod romana Oliver Twist*).

Vtisi, dobljeni pri poslušanju simpozija, dopuščajo sklepanje, da prispevki na njem ne spreminjajo dosedanjih glavnih literarno-zgodovinskih ugotovitev o Župančičevem literarnem delu, marveč bolj natančno osvetljujejo mnoge podrobnosti, ki bodo postale dostopnejše literarnim raziskovalcem, ko bodo izšli referati v samostojnem zborniku. Upajmo, da ne bo treba predolgo čakati na njegov izid.

M. Dolgan

SREČANJE KNJIŽEVNIH PREV AJALCEV

Lansko srečanje književnih prevajalcev (Novo mesto, od 6. do 8. oktobra) je nadaljevalo tradicijo prejšnjih srečanj (Bled, Radenci, Koper). Zasnovano je bilo dovolj široko, da je lahko sprejelo v delovni program specialne in splošne teme teorije, kritike in zgodovine prevajanja, obenem pa pritegnilo več uglednih prevajalcev iz jugoslovanskih republik. Ti letos niso bili tako številni kot prejšnja leta; prav tako ni bilo tujih gostov. Oboje lahko pripišemo značaju novomeškega srečanja, ki se je ustavilo skoraj izključno ob enem samem človeku – pesniku in prevajalcu Otonu Župančiču.

Župančič in njegovo delo sta bila v žarišču novomeškega prevajalskega srečanja, vodilo in kažipot številnim predavateljem in redkim razpravljalcem. Župančiču bo posvečen tudi zbornik s srečanja (*Oton Župančič v prevodih*), v katerem bo poleg prebranih referatov natisnjena tudi neprebrana, v prvih oktobrskih dneh še nenapisana poročila, in popolna bibliografija Župančičevih prevodov in prevodov iz Župančiča. Zato je treba najprej opisati dominantno usmeritev letošnjega srečanja v Novem mestu.

Vse referate lahko razdelimo v tri skupine. Prva zajema poročila o Župančiču kot prevajalcu velikega števila besednih umetnin svetovne književnosti. To skupino je uvedlo predavanje dr. Joža Mahnič *Župančič kot organizator in teoretik prevajanja*, ki je pokazalo pesnikove poskuse, da bi Slovenci načrtno izdajali prevode svetovne klasike v knjigah, zbralo pa tudi njegove izjave o vprašanih prevajalske prakse, zlasti ob Shakespearovih delih. Mahnič je razglasil Župančiča za „vsestranskega utemeljitelja sodobnega prevajalstva pri Slovencih.“ Od drugih poročil moramo v to skupino uvrstiti referate Dušana Željeznova (*Puškin v Župančičevih prevodih*), Janeza Menarta (*Nekaj misli o Župančičevih prevodih Shakespearovih dram*), Andreja Capudra (*Župančič in Dante*) in Janka Modra (*Župančičev Slehernik*). Že januarja 1978 smo na večeru v društvu prevajalcev poslušali Klopčičevo analizo Župančičevih prevodov Hofmannsthalovega *Slehernika*, Rostandovega *Cyranoja de Bergeraca* in Molièrovega *Tartufa*; to moramo zdaj prišteti sem, saj bo tudi izšla v Župančičevem zborniku. Pa vendar je to kaj malo v primeri z velikim in

BIBLIOGRAFIJA
Dela
Dušana Pirjevec